

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
 Pe un an 2 fl. (4 coroane).
 Pe o jumătate de an 1 fl. (2 coroane).
 Pentru România 10 lei anual.
 Abonamentele se fac la Institutul Tipografic în Sibiu

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
 se primesc în biroul administrației (strada
 Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.
 Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.
 a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Cătră cetitori.

Multe și grele fost-au loviturile de care cârmuitorii nostri ne-au învrednicit; dar' toate pe nedreptul ne-au fost date și ele n'au putut să aibă altă urmare pentru noi decât aceea de a ne oțeli și mai mult în lupta ce o purtăm pentru drepturile poporului nostru asuprit.

De veacuri, din buni-străbuni, în popor a fost puterea neamului nostru, care s'a împotrivit totdeauna cu bărbăție încercărilor ce s'au făcut de a i-se răpi legea, limba și naționalitatea.

Au fost grele vremurile prin cari am trecut și multe și mari nenorocirile, ce ne amenințau; dar' am trecut peste toate cu mândrie și cu încredere în viitor.

În lupte s'au înzecit și însutit puterile noastre; în suferințe tot mai adânci rădăcini prins-au în sufletele noastre virtuțile strămoșesti ale neamului românesc.

Nu ne-au doborât valurile, pentru-că am fost stâncă; nu ne-au înfrânt furtunile, pentru-că am fost stejari.

Vrednicia asta sântem datori să o dovedim și în viitor, ca să se vadă odată că valurile trec, dar' stâncile rămân, că furtunile se împrăștie, dar' stejarii stau falnici la locurile lor.

Vremurile neconținut se schimbă și cu ele se schimbă și mijloacele de luptă.

Astăzi arma noastră cea mai tare este conștiința noastră națională și voința nestrămutată de a ni-se recunoaște drepturile noastre în țeară pentru care părinții nostri au luptat și au vârsat sângele lor cel mai scump și mai bun.

Când vom ajunge la această înălțime a conștiinței noastre naționale, când, dela cel mai de sus pân' la cel mai de jos, toți ne vom da socoteală de ceea-ce sântem și de ceea-ce trebuie să fim, atunci isbânda luptei noastre nu mai poate fi departe, ci și dușmanii nostri siliți vor fi să ne recunoască drepturile și să ne respecte.

Atunci poporul va cere cu bărbăție și cu hotărâre ceea-ce al său este și nu va fi putere, care să-l împedece,

pentru-că apele și popoarele nu se pot oprî din calea lor.

„Foaia Poporului“ tocmai cu acest gând a fost întemeiată: ca să lumineze poporul asupra drepturilor și datorilor sale și să deștepte tot mai mult în el simțul național, mândria de Român și virtuțile strămoșesti.

Ne-am făcut după puteri datoria și nici un fel de sacrificiu nu ni-s'a părut prea mare, pentru-ca să îndreptăm lupta noastră cătră ținta dorită și să o facem să fie cât mai spornică în urmări bune pentru poporul nostru.

La rîndul seu, poporul și-a făcut datoria față de noi îmbărbătându-ne și spriginindu-ne ori de câte-ori a fost de lipsă.

Așa încât, în curînd foaia aceasta care a poporului este, va păși în al doilea semestru din anul al patrulea al existenței sale.

Sântem încredințați că acest popor atât de bun, — pe care nici Dumnezeu nu-l va lăsa să fie asuprit și nedreptățit de dușmani până în sfîrșit, — își va face și pe viitor datoria și se va arăta vrednic de numele și obîrșia sa.

În țerile unde binefacerile culturii au pătuns adânc în inima popoarelor, plugarul lucrează munca câmpului cetindu-și ziarul seu întins pe coarnele plugului, ear' lucrătorul îl poartă în sîn și-l cetește în fiecare zi în cel dintâiu cias slobod, pe care munca i-l lasă.

De aceea acolo nedreptățile sânt mai puține și mai mici, pentru-că poporul veghează ca o sentinelă neadormită și ocârmuitorii să tem de el, pentru-că ei știu mai bine decât oricine, că »vocea poporului e vocea lui Dumnezeu«.

Noi încă n'am ajuns până acolo, dar' de unde am ajuns, un pas nu ne este iertat să dăm înderēt, ci se cuvine să ne silim să mergem înainte, vecinic înainte.

Prețul abonamentului la „Foaia Poporului“ este atât de mic (numai 2 fl. pe an și 1 fl. pe o jumătate de an), încât și omul cel mai puțin ajuns poate să-l plătească, fără să se simtă mult.

Rugăm deci pe toți abonenții nostri să caute să-și reguleze din timp abonamentele lor, pentru a nu suferi întreruperi în trimiterea foii.

Neregulele, care se pot întempla în trimiterea ei, vin și din cauza îmbulzelii prea mari ce se face în cele două-trei zile dela începutul fiecărui semestru; — și aceste neregule pot fi înlăturate luându-se măsuri din timp și abonenții plătindu-și înainte cu câte-va zile prețul abonamentului lor.

Rugăm deasemenea pe toți abonenții și cetitorii „Foi Poporului“ să caute să o răspândească cât se va putea mai mult în cercurile amicilor și cunoșcuților lor. Ei vor face astfel o faptă românească și vrednică de toată lauda, nu atâta prin aceea că vor pune umărul la susținerea unei foi românești, cât mai cu seamă că vor câștiga pentru cauza noastră națională partizani noi și luminați.

La rîndul nostru, noi vom căuta să facem toate îmbunătățirile putincioase, pentru-ca „Foaia Poporului“ să fie cât mai potrivită cu ținta în vederea căreia a fost întemeiată și cât mai mult la înălțimea așteptărilor celor-ce o cetesc.

Și astfel, făcându-ne cu toții datoria, vom învinge, pentru-că vom ave de partea noastră și dreptatea cauzei care ne însuflețește și hotărârea nestrămutată și gata la toate jertfele a unui popor din ce în ce mai luminat asupra drepturilor sale celor mai sfinte și mijloacelor prin care și-le poate ajunge.

Înainte! este cel mai frumos și mai nobil cuvînt al limbii omenești.

Înainte! zicem noi, și pentru noi și pentru poporul nostru, astăzi când ne oprim un moment și când ne uităm la drumul ce l'am mers și la cel-ce ne mai rămâne de făcut înainte!

Am început în condiții modeste din zi în zi aceste condiții s'au îmbunătățit; astăzi „Foaia Poporului“ numără un număr mare de abonenți și mâne nădejduim că va număra și mulți și că tot mai departe se va răspândi și tot mai adânc va pătrunde în popor lumina și adevărul.

Să ne facem cu toții datoria isbânda va fi a noastră.

Curagiu și — înainte!

(Sc.) Să stăm neclintiți și cu bărbăție! Sălbateca furie a stăpânirii ungurești amenință a se descărca earăși asupra-ne, un povoiu nou de prigoniri, osânde în bani și aruncări în temniță se apropie, povoiu turbat, care nu cunoaște nici o margine.

„Tribuna“ de Sâmbătă (6 Iunie n. a. c.) anunță că procurorul — acest negru slujbaş al celor dela cârmă — a pornit cercetare pentru un articol al ei intitulat „Biserica și Școala“ și publicat la locul de frunte în luna lui Mărțișor.

Și de ce oare acest nou proces? Pentru-că ar fi cuprinzând cumva articolul ațîrea împotriva statului sau a nației ungurești? Doamne ferește! Nici pome-neală de așa ceva! Nimic nu se spune în acel articol, decât numai și numai *curatul adevăr*, numai și numai astfel de lucruri, cari se pot dovedi cuvânt de cuvânt ori-când. Să scrie anume în amintitul articol că *biserica și școala* română din Transilvania și Ungaria *nu poate nici-decum lua parte la sărbătorile celor mai înverșunați dușmani ai lor*, la sărbătorile Maghiarilor (și ale Jidanilor) ajunși azi — cu chiu, cu vai — la putere în țeara noastră, ci să se țină departe în întreg cursul acestui jidovesc *tîrg de țeară*, plin de șoade mirozenii și comedii fără nici o noimă.

Și dacă tocmai adevărul curat spus fără frică și pe față, îi supără pe măriile lor, prea cinstitii domni dela cârmă, nu a noastră este vina și rușinea, ci vina și rușinea lor este! Căci omul căruia nu-î place a 'i-se mărturisi adevărul, fie din partea ori-și-cui, nu mai e un om de cinste, încrezut în vrednicia gândurilor și faptelor sale, ci un prigonitor nevoiaș și fricos, care știindu-și marea slăbiciune se teme chiar și de umbra sa însași și îngrozindu-se la cugetul, că nevrednicile sale vor fi odată răsplătite

cu vîrf și îndesat, folosește câtă vreme are puterea în mână, ori-ce mijloace, fie ele ori-cât de necinstite, spre a încerca să înăbușe nemulțumirea, mahnirea celor prigonți de el. Așa e stăpânirea noastră de astăzi și aici este a se căuta isvorul tuturor prigonirilor nesocotite puse la cale de *ei* împotriva *noastră!*

Nu le place nici-decum celor cari se numesc azi cu trufie pe sine „fruntași ai țerii“(!), adevărul, ci îl uresc cu cea mai mare patimă, îl uresc cum numai inima neagră a unui nevrednic scufundat într'un adânc morman de păcate, poate urî. Adevărul e groaza lor, căci numai el le poate nimici domnia așezată pe temelii șubrede ale *minciunii și barbariei*, numai el îi poate prăbuși în prăpăstia fără fund a păcatelor lor. *De aceea* neînsăpămîntații apostoli, cari propoveduesc în popor cuvântul adevărului și al vredniciei, trebuie înspăimîntați, urmăriți fără milă și asvîrliți în temniți, spre a se usca pe picioare și a se nimici, ear' însuși adevărul — șters de pe fața pământului și — pace!

Acesta e gândul lor necurat, aceasta e pornirea vrășmașe a faptelor lor...

Căci, într'adevăr, li-se va fi părut mult, foarte mult, de când nu ne-au mai făcut nici un proces; sînt vre-o câteva luni de atunci, ear' câteva luni e mult pentru cei-ce prin ticăloșii și fărădelegi se țin la putere **de azi pe mâne**.

Dar' nici în cursul acestor câteva luni n'ar fi încetat, poate, ei cu judecățile și osândirile împotriva noastră, dacă n'ar fi crezut cu tărie, că prin ne mai pomenitele lor nelegiuiri și schingiurii de până atunci, ne-au istovit cu desăvîrșire toate puterile, ne-au repus pentru totdeauna, ne-au înfrînt așa de cumplit, încât nu nu ne vom mai pute scula și reculege nici-odată, nici-odată... Așa vor fi crezut ei și în credința aceasta nu puțin îi vor fi întărit neînțelegerile și dușmăniile puse

la cale mai acum câteva luni de zile din partea unor oameni mititei la inimă și slabi de ânger, cari s'au lăsat unealtă oarbă în mâna dușmanilor nostri de moarte, spre a ne știri spre a ne perde pe noi!... Dar' mulțumită puterii de viață a poporului nostru și însuflețirii lui fără seamăn pentru sfintele sale drepturi naționale, mulțumită oamenilor cu gând ales, cu inimă largă, cu minte ageră și cu o voință de oțel, cari neclintiți au rămas neîncetat și neclintiți se află și acum la locul lor, în fruntea neamului nostru, — mulțumită, zicem, acestor fericite împregiurări, noi am scăpat curăț și teferi și din această grea încercare... Vijelia năpraznică, ce s'a abătut asupra-ne din chiar senin și tocmai din cătrău nici decît nu ne așteptam, a trecut — asemenea ori-cărei vijelii — repede și fără vre-o urmă mai adâncă, cerul luptei noastre pentru libertate s'a înseninat earăși și luptătorii neamului, întăriți prin cumplite încercări 'și-au reînceput lupta înălțătoare și sfântă, hotărîți a o purta până în capăt.

Ear' această neașteptată schimbare 'i-a îngrozit pe ei, neîmpăcații nostri dușmani, desmetecindu-'i din frumoasele visuri, pe cari cu atîta plăcere 'și-le țeseau în gândul lor necurat.

Și 'și-au zis atuncia: trebuie să pornim din nou cu prigonirile noastre, că de nu e rău, de nu pierim de-a binele! Ear' în urmă — cuvântul fapt s'a făcut.

Au cercat întăiu să ne înspăimînte prin porunca de opreliște a marei *adunări naționale*, ce era să se țină la 3/15 Maiu, — dar' n'au reușit... Acum au dat earăși pe vechea cale a proceselor, a osândirilor și a închisorilor, crezînd, că prin acestea doar'-doar' ne vor pute înmuia. Puțin le pasă dacă acum ei își sîrbează în întregă țeară năvălirea lor sălbatecă de acum o mie de ani, ear' noi suferim, suferim din greu și fără încetare. Ei voesc a ne dovedi

FOIȚA.

DELA ȚEARĂ.

Ningea și viscolul ridica omătul în valuri și îl spulbera în văzduh, de nu se mai vedea nici cer, nici pământ. Vizitiul răgușise strigînd; până în piept se îngropau bieții cai în troene grămădite de vijelie de-a curmezișul drumului. Cu chiu, cu vai, am ajuns în satul strășcani, calea jumătate între Bêrlad și Poerști. Nu mai era chip de mers înainte. Cu tot dorul și nerăbdarea mea de a mă vedea acasă, trebuia să poposesc o noapte, mai ales însera, și aveam înaintea noastră dealul dela orești, deal mare, și, chiar pe vreme bună, eu de suit. Cunoșteam pe popa din sat, am tras în gazdă la el.

S'a minunat părintele Vasile, când m'a văzut. „Doamne ferește, puteai să te prăpădi pe vifornița asta“. Focul duduia în cămin. Dela ușe îmi mirosea a azimă caldă.

„Îți trăește soacra“, zise mama preoteasă, așezînd al treilea tacâm pe masă. Numai acum simțeam eu cât frig îndurasem. Foc îmi eșia din sfărcurile urechilor, și mâinile îmi erau înghețate boacnă, că nu-îmi puteam împreuna degetele. Vîntul șuera pe sub streșini, și în răstimpuri veniau vârtegiuri repezi cari sgățăiau ferestrele.

— Ia auzi ce-'i afară....

— Mânia lui Dumnezeu!

Și preoteasa la fiecare sguđitură de geamuri, își făcea cruce și ofta. Eram amețit de drum, de frig. Vorbele, gesturile lor, aspectul lucrurilor din odaie, îmi produceau impresii confuze, cari mă făceau să tresar, ca din buimăceala unui somn greu.

— Bea iute.

Un abur tare, îmbătător îmi îneca respirația.

— Dă-'l de dușcă, iute, cât îți ferbinte...

Era vin fert cu scortîșoară și cu boabe de piper.

Ce a mai urmat după asta, nu știu.

M'am deșteptat într'un întunec cu atît mai îngrozitor, cu cât nu-îmi puteam da seamă unde mă aflu. Îmi bătea cineva în geam. Aiurit, îmi ridic capul de pe pernă, și cu un glas alterat de spaimă, întreb tare:

— Cine-i?

— Hai degrabă, părinte, că moare tata!

Atunci îmi adusei aminte, că de mult auziam prin somn strigătul, vorbele acestea desperate, le auziam mereu și par'că voiam să mă trezesc și nu puteam.

— Îndată, îndată...

Și, buimăcit, spăriat, băjbăii o toamnă cu mâinile pe părăți până să găsesc ușa.

Popa Vasile se sculă, aprinse o lumină-rică de ceară lipită de buza unui sfeșnic de aramă. Până să-și găsească molitfenicul eu mă și îmbrăcasem.

— D'apoi mai ai până la ziuă... Ce te-ai sculat?

cu ori-ce preț nouă și lumii culte, că aici, în țeara aceasta, domnește pace, libertate și frăție, că aici cu toții ne bucurăm în plăceri și desfătări, ear' cea mai potrivită, cea mai luminoasă dovadă întru arătarea acestora sunt nesfârșitele prigoane și mohoritele temniți ungurești!

Dar' nu ne vor pute înspăimânta nici cu acestea, nici cu ori-ce fărădelege, fie cât de înfricoșată, numai să stăm neclintiți și cu bărbăție, luptând fără preget și cu cea mai caldă însuflețire pentru drepturile neștrămutate ale inbit neamului nostru românesc!!

Acesta fie-ne întotdeauna cugetul, aceasta fie-ne întotdeauna voința și atunci — ziua strălucitoare a libertății nu mai poate fi departe, atunci putem fi deplin încredințați de isbânda desevârșită a cauzei noastre, căci dacă tari și mari sunt azi prigonitorii noștri, mâne nouă ne va veni rëndul!

Lueger. Aprigul luptător împotriva a tot ce e jidănesc e batjocorit de întreaga *sornalistică* maghiară, pentru-că el în ședința dela 29 Mai a dietei a avut curajul să vorbească împotriva Ungariei, unde jidănierea a ajuns astăzi tare și mare. Batjocurile Jidănașilor însă nu le ia nimenea în seamă, căci ori-cine știe, că lupta lui Lueger e o luptă cinstită, luptă urmată de câtră toți creștinii din Viena și din alte părți unde Jidani au ajuns să copleșescă totul. Să trimitem deci și noi salutul nostru și să dorim cu toții isbânda deplină Doctorului Lueger, dușmanul nelmpăcat al asupritorilor și prietenul asupriților.

Metropolitul-Primat al României, Ghenadie Petrescu, a fost depus din metropolie și condamnat de Sf. sinod la pierderea tuturor darurilor arhieresti. Pricina alungării se zice că ar fi oprirea pe seama sa a vre-o 4000 de lei adunați dela credincioși în folosul bisericilor, abateri dela regulile canonice și pentru alte măruntisuri. Pricina adevărată însă este vederile lui politice, cari nu se uniau cu ale ocăruiirii din România, care apoi l-a și trimis la mănăstire ca simplu călugăr.

— Afară se potolise viscolul; era ger; dinaintea ușii un morman de zăpadă adunat de vârtegiu troenise scara.

— Tu ești, Safto?

— Eu, părinte Vasile.

O momâe, ce de-abia se zărea în reflexul zăpezii, se apropie de noi.

— Ieri, după-ce l-ai împărțășit, a adormit puțin... de aseară fi rău... într'una se svircolește, spune că-l arde pe piept și cere apă.

Satul părea un cimiter. Nu se auzia un lătrat de câne. Când am intrat în bordeiu, am rămas câteva minute amețit, orbit de fum; un miros greu, bolnav, îmi îneca respirația.

— Nu mă mai cunoști, Ioane? întrebă Popa tare, aplecându-se pe fața bolnavului.

Se făcu tăcere. Ioan sta neclintit, lungit pe spate, cu gura căscată, cu ochii pironiți în tavan, holbați ca de spaima unui spectru. O barbă sălbatică îi acoperia figura scofălcită, mădoasă; vițe de păr încalcite, asudate, îi stau lipite de temple, ochii uscați, sticloși, aveau

De tot anul — un copil.

Svircolirea celor dela putere e cât se poate de mare. Până și petritele le-ar duce la Budapesta pentru a face, ca sərbarea millenară să nu se dea de ripă, ceea-ce e de prevăzut.

Numărul celor cari cercetează bălcinul din Budapesta e foarte mic, așa încât teamă mare i-a cuprins, că milleniul o să coste pe bietul popor o sumă mare de bani, cu toate-că el nu iubilează, nu-și petrece, pentru-că n'are pentru-ce să-și petreacă.

Văzând stăpânirea răceala aceasta a naționalităților nemaghiare față de milleniu, a apucat-o năbădăile și umblă în ruptul capului de-alungul și de-alatul țerii, ca să afle rătăciți, pe cari să-i arete la cei-ce vor veni la Pesta și cărora apoi să le spună: Eată naționalitățile nemaghiare încă sərbeară cu noi împreună, ele o duc bine în Ungaria, trăim ca frații unii cu alții, numai unii „ațitători“ sunt cari zic, că noi asuprim popoarele nemaghiare.

Planul acesta se vede de departe, ca și cusut cu ață albă și îndeosebi Români i-au cunoscut rosteala.

Văzând stăpânirea, că pe bătrâni nu așa de ușor îi poate preumbla pe la Budapesta, s'a apucat de vechiul obicei de a vena inimile tinere. În 15 l. c. vor intra în capitală, cântând cântece ungurești, o mie de copii nemaghiari, copii de școală din comitatul Torontal. Copiii vor fi călăuziți de 75 învățători în frunte cu inspectorul școlar. Numărul acestor copii se alcătuește din Croați, Sërbi, Slovaci, Nemți, Români și Bulgari.

Se poate o crimă mai mare? Să silești o mie de copii ca să meargă la Budapesta, pentru a-i vedea lumea, ca-șicând cei din Budapesta nu ar mai fi văzut copii.

o căutătură de nebun. În viața mea n'am văzut un cap mai îngrozitor.

— Lungă zăcere, Tudoro, zise încet popa clătinând din cap.

— Vineria asta ce vine se implinesc paisprezece săptămâni... să vedeți ce 'și-a făcut pe trup, tot scărpinându-se... a putrezit pielea pe el...

Tudora dete țolul la o parte. Tot pieptul lui era o rană.

— Da ce are? întrebai eu înfiorat.

— Poi dă, par'că noi știm? Ântăiu 'i-a eșit așa ca o plescaghiță, era cât un pitac, și de ce o scărpină, de ce se lăția... Ce nu 'i-am făcut, păcatele mele, și degiaba. Așa a fost dela Dumnezeu...

Ioan trăsări, scoase un geamăt adânc, ca-și-cum s'ar fi opintit să ridice o greutate mare, și își sgârca degetele dela mâni.

Popa rosti de trei-ori „Doamne miluește“, și începă să cetească; Tudora și Safta, în picioare lângă patul bolnavului, își făceau cruce și oftău.

Zădarnică opinteală, cinstită stăpânire! Din copiii pe cari îi colinzi pe la Budapesta, nu vei face Unguri, căci nu li-e dată dela D-zeu, ca să se facă și să se schimbe în Unguri, în urma unei călătorii până la Budapesta.

Nenorocire groaznică.

O nenorocire mare a turburat sərbările de încoronare ale Țarului Rusiei, sėvărșite la Moscva. Pe Sămbăta trecută era hotărâtă sərbarea poporală, la care s'au adunat de pretutindenea la vre-o jumătate de million de oameni. Întinsul câmp numit Chodinskij, unde avea să se țină sərbarea, era înțesat de lume. Îmbulzeala își ajunse însă culmea, când se începă împărțirea mâncărilor, a beuturilor și a darurilor. Fiecare grăbia năvalnic spre corturi. Mii și mii de oameni se îmbulziau, se împingeau, se loviau unul pe altul, ca și cuprinși de furie, valuri-valuri de flămânzi se isbiau nebunește întru olaltă, călcându-se în picioare. Mulțimea de mai multe sute de mii de inși în furia sa turbată zdrobia tot ce-i venia în cale, bătrâni femei și copii, spre a ajunge mai aproape de slujbașii cari împărțiau darurile. Până la 4 ore după amiază 331 de oameni au fost călcați în picioare, ear' 450 greu răniți, în aceasta grozavă îmbulzeală. Orînduiala s'a putut face numai cu cea mai mare greutate și pe lângă întrebuintarea mijloacelor celor mai necruțătoare. Seara la 10 ore au reușit în sfârșit poliștii a statori numărul celor nefericiți în nebuna îmbulzeală. După raportul oficios *nu mai puțin de 1138 de oameni* au murit în sėlbateca învălmășeală. Această înfiorătoare nenorocire a mahnit adânc. Țarul și soția sa chiar au plâns, auzind înfiorătoarea veste. Țarul a poruncit, că fiecărei familii, din care vre-un membru 'și-a pierdut viața pe câmpul Chodinskij, să 'i-se plătească 1000 de ruble și ca morții să fie îngropați pe cheltueala sa. Nenorocirea s'a întemplat fiind-că în giurul corturilor în care se împărțiau darurile erau foarte multe gropi și astfel oamenii au căzut unii peste alți. De toți s'au îngropat 1282 de inși. Domnitorii altor țeri 'și-au spus telegrafice adâncă lor mahnire și părere de rău pentru nenorocirea cea mare.

— Dormi acolo Nică, dormi puilul mamei, că nu s'a făcut ziua, șopti duios Tudora.

Unul din cei trei copii, cari dormiau pe cuptor, auzind șgomot, să deșteptase și ridicase capul să vadă ce e. Safta pășind în vârful picioarelor, se apropie de el, îl culcă și îl învêli binisor pe cap. Apoi se plecă la vatră și mai puse găteje pe foc.

Deodată se auzi un horcăit, un geamăt cavernos, oribil.

— Moare, țipă Tudora, frângedu-'și mânil.

Cei trei copii să deșteptară și începură să plângă, spăriați, neștiind ce s'a întemplat.

Popa, zăpăcit, tremurând, cerea să pue luminarea de ceară în mâna bolnavului. Acesta își înleștă degetele uscate în țolul cu care era învêlit, făcu o sfortare ca-și-cum ar fi vrut să se scoale, își dete ochii peste cap, și oftă. Trupul lui, înțepenit, scăpat de dureri, în răceala fioroasă a morții, părea acum mult mai lung.

Institutul Otteteleşanu.

Primum următoarea

Publicațiune.

Cu începerea viitorului an școlar 1896—1897 se vor primi 15 fete în institutul de fete fundat de Ioan Otteteleşanu și înființat de Academia-Română, sub înaltul petronagiu al M. S. Regelui, cărora li-se va da conform dispozițiunii testamentare a răposatului fondator, o creștere casnică și instrucțiune cuvenită unei „bune mame de familie, fără pretențiuni sau lux“.

Cursul va fi de 5 ani, în timpul cărora elevele vor avea toată întreținerea în institut.

Sunt cuprinse în institut copile pe deplin sănătoase, cari au trecut de 11 ani, dar' n'au împlinit încă 14 ani, au pregătirea ce se dă în școlile primare din România și sunt născute din părinți români săraci.

Două surori sau două vere primare nu pot fi admise în institut.

Părinții aspiranților ori reprezentanții legali ai acestora au să trimită — până la 5 August 1896 — cererile, însoțite de act de naștere, act de vaccinare, act de paupertate și atestat școlar despre cele 4 clase primare, la Academia-Română (Calea Victoriei, nr. 135), pentru Comisiunea fundațiunii Otteteleşanu, care examinând actele și luând informațiunile ce va crede de cuviință, va dispune ca concurențele ce îndelinesc condițiunile mai sus precisate să fie supuse la un examen de primire prin care se va constata gradul de pregătire în ceea-ce privește cetirea și scrierea, analiza etimologică și cea sintactică, cele patru operațiuni, geografia și istoria țărilor române.

Rezultatele examenului se vor supune, împreună cu toate actele, printr'un raport Augustului Protector al Academiei-Române, M. S. Regelui, căruia îi aparține a decide în privința primirii.

Examenele se vor face în localul Academiei la 9 Septembrie, ear' cursurile vor începe la 18 Sept. 1896.

Nr. 7989. — București, 10 Maiu v. 1896.

SCRISORI.

Adunare învățătorească.

Sâmbăta-superioară, 19 Maiu 1896.

Onorată Redacțiune!

De astă-dată ca călător în această comună, cu sarcina a participa la adunarea a II-a generală din anul acesta a „Reuniunii învățătorilor români greco orientali din despărțământul Făgăraș“, mișcat de lucrările acestei tovarășii de învățatură, care de vre-o câțiva ani încoace își ține adunările sale ambulante, și de primirea care s'a făcut acestei reuniuni din partea conducătorilor și a poporului acestei comune, voiesc a face o mică dare de samă în coloanele prețuitei noastre foi „Foaia Poporului“, care a publicat în nr. 18 dela 5 Maiu a. c. întreg programul acestei adunări.

Se prevedea de mai înainte, că această adunare va fi bine cercetată din partea învățătorilor noștri, de-oare-ce în adunarea de mai înainte (Faur a. c.) s'au luat măsuri aspre față de acei membri, cari nu-și împlinesc datorița. Din 32 membri ordinari, 27 au fost de față, ear' 5 au lipsit, fiind și din acestia 2 cu absența excusată din cauză de morb; ear' ceilalți 3 membri cari au absentat fără să se știe motivul absentării, după 8 zile dacă nu-și trimit în scris excusa, vor fi pedepsiți conform statutelor.

Programul acestei adunări s'a desbătut întreg. — ba critica dlui membru Mateiu Mateiu asupra elaboratului „Sarea“, cetită în prima adunare de membrul Traian Păcală, fiind destinată pentru aceasta a doua adunare deși nu se luase în șirul programei din geseală, — totuși și aceea s'a pertractat.

Reuniunea în corpore a plecat la 9 ore a. m. dela locuința on. paroch local Spiridon Mardan la biserică, unde cu solemnitatea cuvenită a celebrat în fața poporului numărul parastasul pentru decedații bisericii și școlii mult binefăcători: arhiepiscopul și metropolitul Andreiu, profesorul Ioan Popescu și profesorul Dr. Ioan Crișan, membrii reuniunii Ioan Popescu (Mateiaș) și George Renghea (Toderița) și parochul locului Ioan Mardan, precum și pentru toți citorii, funcționând ca preți înornați: Nicolau Aron, președintele reuniunii și Spiridon Mardan, parochul locului.

La sfârșitul parastasului, și după invocarea ducului sfânt, a urmat „cuvântul de

deschidere“ al adunării din partea presidiului, care a constatat în partea I. din explicarea textului din evangelia zilei: credința nu este suficientă fără de mărturisirea ei, ear' în partea II. asemănarea credinței cu lucrarea învățătorului în reuniune, și a mărturisirii ei cu înaintarea arătată de învățător în școală, care cuvânt de deschidere, a fost întâmpinat de un „să trăească“.

Dela biserică reuniunea asemenea în corpore, și după ea întreg poporul, a plecat pentru a lua parte la examenul școlii noastre din această comună. Învățătorul dela această școală, dl Chirion Adamoiu, ne așteptă împreună cu elevii și elevele școlii de toate zilele în sala de învățământ. Toți membrii reuniunii ca măiestri pedagogi. s'au postat șezând pe scaune în fața a 79 prunci și prunce, cari s'au examinat — după deschiderea examenului prin președintele reuniunii ca comisar, ear' mai la urmă asculta poporul îndesuit, în picioare stând, până și prin tinda școlii.

La fiecare obiect de învățământ comisiunile designate în program, își făceau notițe, — ca să fie pregătite apoi a refera în conferența, care a urmat după examen.

Examenul a durat dela 10 ore a. m. până la 1¹/₂ ore p. m.

La 2 ore p. m. deșertându-se sala de copii și copile, a urmat conferența asupra rezultatului acestui examen, la care afară de membrii reuniunii au luat parte un număr însemnat din inteligența locală și giur (poporului nu 'i-s'a dat voie a participa la conferență, fiind aceasta confidențială, unde învățătorul 'și-a auzit scaderile, dar' și părțile cele bune), între care cu plăcere am observat pe preoții: Spiridon Mardan, Ioan Pop și Iosif Cațaveiu, notarul cercual Leon Solomon (acesta n'a lipsit nici un moment, nici dela biserică la parastas nici dela școală la examen și nici dela conferența confidențială, având ordin oficios ca să supravegheze totul la această adunare — ca să nu se facă politică, apoi învățătorul Solomon Făgărășian din Drăguș (tractul Avrig) și alții.

Conferența a ținut dela 2 până la 4 ore p. m. fiind referenți: la studiul religiunii membrul Ioan Ciungara, la studiul limbii materne Visarion Bica, la cel al limbii maghiare Constantin Pică, al matematicii Ilariu Comșa, al geografiei Ioan Stanciu, al istoriei patriei Bucur Pujdoreă, al științelor naturale

Se lumina de ziuă. Tudora eși desperată după noi.

— Ce să mă fac, părinte Vasile, cu ce să-ți îngrop, că n'am o lescaie în casă, învață-mă ce e de făcut?...

— Lasă, că poartă Dumnezeu de grije. Nenrocita rămase bocindu-se în prag.

Satul se deșteptă. Fumuri groase se înălțau în aerul liniștit al dimineții. Casele, arborii, dealurile, cerul, toate erau albe, scaldate într'o lumină lăptoasă.

— Cum se prăpădi, podoabă de om! zice popa oftând.

Eu tăceam, 'mi-se părea un vis îngrozitor tot ce văzusem...

Peste câteva minute adăose încet, ca-și-cum 'și-ar fi răspuns gândurilor lui bune și miloase: „Săracii țerani, multe mai trag, și nimeni nu-'i știe, nimeni nu-'i crede!“

(„B. p. T.“)

A. Vlăhuză.

Poesii populare.

Din T.-Vucova.

Culese de Ioan Richitan, neguțător june.

— Haida măndro la viței
Să culegem ghiocci.
— Baio, c'am mai fost odată
Și-a vrut maica să mă bată,
C'o jordiță de trifoiu
Să mă 'nvete în răsboiu.
C'o jordiță de frăsnită
Să mă 'nvete 'n patru ită.

— Frunză verde de săcară
Ție măndro să nu-ți pară
C'astară ori mâne seară
Stau feresrile să-ți sară,
Și pistolul, lasă pară.
— Frunză verde de sălată
Fii bun bade și mă iartă!
Că 'ți-am fost eu dragă-odată,
Și dragă înca 'ți-oi fi
Până noi doi om trăi.

Din Poiana.

Culese de Dumitru I. Muntean.

Nu gândi măndro că-'mi placi,
Că numai păcate-'ți faci,
Nu gândi că 'mi-ai plăcut
Că păcate 'ți-ai făcut,
Căci eu dacă te plăceam
Când m'ai rugat, te luam.

Măndro mumăta-'i nebună,
Că umblă noaptea pe lună,
Chemând ficiorii din sat
La fată de măritat.

Cât te ții măndro de-așa
Tot ai vint la casa mea,
Și cât te ții de frumoasă
Tot 'mi-ai bătut la fereastă,
Scolii bădiță că eu mor
Dacă nu-'mi vii pețitor.

Vai măndruțo te spun ochii
Că-'ți plac dascălii și popii,
Preoteasă nu ti-'i face
Măcar măndro să te calce.

Mateiu Mateiu, al dexterităților tehnice Nicolau Aron și al cronicilor școlare Sichie Sichie, și disputându-se la fiecare obiect din toate punctele de vedere, examenului 'l-s'a hotărât un rezultat deplin mulțumitor, care s'a subscris de toți cei prezenți.

După-ce s'a finit partea oficioasă a adunării, toți membrii reuniunii și cu alți onorațiori am luat parte la „masa comună”, dată din partea parochului local dl Spiridon Mardan în „castelul Brancovean” unde n'a lipsit voia și unde s'a ridicat toaste pentru capul bisericii și școalei noastre, Exc. Sa arhiepiscopul și metropolitul nostru Miron Romanul din partea presidentului, pentru referentul școlar din partea vicepresidentului I. Capătă și altele, de unde numai într'un târziu ne-am îndepărtat fiecare la ale sale, ducând fiecare foloase pe terenul cultural-metodic-pedagogic și pe cel social, — petrecând o zi în mijlocul unui popor bun românesc al unei comune de sub munții înalți ai Făgărașului, bine condus și bine disciplinat, — care impregiurare se atribue cu dreptul numai preoților și învățătorilor, în cazul de față părintelui Spiridon Mardan și învățătorului Chirion Adamoiu.

Ca încheiere constat, că reuniunile noastre învățătoresști, de când salarele acestor pioneri ai culturii s'au îmbunătățit, încep tot mai spre bine a se consolida, mersul afacerilor acestor corporațiuni ia un avânt tot mai spre bine, dovadă și impregiurarea, că atingând și partea financiară a acestei reuniuni învățătoresști din despărțământul Făgărașului, în anul acesta toate taxele — cu excepțiunea a doi membri, — în sumă de 28 fl. v. a. au incurs.

Raportorul.

Despărțire bisericască.

Fenlac, 16/28 Maiu 1896.

Domnule Redactor!

În procesul de despărțire ierarhică între Români și Sârbi, noi Românii am eșit învingători, câștigând averile bisericesti, având a da Sârbilor în răstimp de 5 ani de zile 10.613 fl. 98 cr., pe cari cu ajutorul lui Dumnezeu îi vom plăti ușor. În 5/17 ale lunii trecute s'a făcut o slujbă frumoasă, când apoi harnicul preot, dl Mihail Babescu, a ținut o vorbire, luând pacea frățească de stilp puternic al prieteniei dintre Români și Sârbi și cetind hârtia dlui protopop din Timișoara, dl Puticiu, care e cel dintâiu act românesc cetit în biserică noastră.

În întâiul loc avem să mulțămim I. P. S. Sale episcopului diecesan Ioan Mețian, care s'a ostenit mult pentru a câștiga noi procesul. Cea mai mare mulțumită însă trebuie să o aducem preotului nostru Mihail Babescu, care de un sfert de veac de când conduce turma lui incredințată, multe fapte bune a săvârșit pentru neam, biserică și școală, pentru cari Dzeu să-l răsplătească. Fără ostenelele și stăruințele dînsului încă și astăzi și multă vreme am fi zăcut cu biserică în amorteala aceea în care am zăcut până bine de curând.

În numele poporului român din Fenlac:

Ioan Oltean, președinte școlastic, Aron Frenș, Nica Țindre, Ioan Damian, George Boata, Stefan Selăjan, Ioan Selăjan, Mateiu Vuca, Nica Hodoșan, Drăgoiu Boata, Teodor Ristin, episcop, Maxa Popoviciu, George Selăjan, Arsa Lipovan, Sava Vuca, Mia Poetrin, Nica Boata, Simion Selăjan.

Concert și teatru în Bobda.

Cu mare dor așteptai ziua de sfintele Rosalii de a călători la Bobda, și cum nu, când îmi țin invitarea înainte și văd alesul program anume: Zorile, Armatei, Moșul la drum, Moartea lui Mihai-Viteazul, quartet de I. Vidu ș. a. Precisiunea cu care au fost cântate cântările a făcut fală neamului românesc cu atât mai virtos, că erau și vre-o 40 străini de altă naționalitate; oamenii nostri încă aplaudau dar' străinii se întreceau cu noi în aplaudări, cari de sigur au fost răpiți de frumuseța cântărilor și poate nici nu s'au așteptat la așa ceva. Moartea lui Mihai-Viteazul a încoronat toate, deși e un operet foarte greu, totuși prin silință și osteneală din partea harnicului învățător, Iuliu Puticiu, a făcut de și străinii admirau compoziția română.

Concertul 'l-a deschis președintele comitatului dl Stefan Gilezan, jude comunal, între altele am auzit, gătând cuvântul de deschidere, că: „Români sîntem în putere, și Românii în veci nu pier”; laudă lui. Deasemenea poeziile zise de Stefan Gilezan junior și Efta Vancea, au fost cât se poate la locul lor.

După concert a urmat teatru: „O noapte furtunoasă”, comedie de I. Caragiale în 2 acte. Dintre persoane au jucat foarte bine d-na Iuliana Gilezan, fiica dlui jude, având rolul de Veta consoarta lui Dumitrache, Stefan Ciurciu în rolul lui Nae Ipingescu, apoi Marcu Carabaș, având glumețul rol de Rică, student în drept, tot bine au jucat și Petru Vancea cu rolul de Spiridon și Trăilă Bela cu rolul de Chiriac; ei, era să uit fruntea lucrului, era să uit pe conducătorul și instructorul a toate pe dl Iuliu Puticiu, care numai laudă a făcut cu rolul cel greu al lui I. Dumitrache, de asemenea și d-na Marta Puticiu în rolul Zoței.

După teatru a urmat „Bătuta” și „Călușerul”; îți era mai mare dragul să vezi 12 ficiori tot în 3 colori naționale îmbrăcați cum unul așa și altul, în fruntea lor dl învățător Puticiu ca vâtav; eu am mai văzut jucând, dar' cum joacă dl Puticiu nu, gândești că-i peană, nici nu atinge pământul, apoi peste tot a fost foarte frumos, au ridicat vaza și onoarea Bobdenilor la un grad pe care puține comune îl au, și prin cine? și cum? prin o singură persoană, care zi și noapte se luptă pentru înaintarea comunei, fără nici o plată. De când e în Bobda, de 3 ani, a înființat în anul I. un cor mixt, la alt an unul bărbătesc, tot d-lui a învățat 14 coriști „Călușerul” și „Bătuta”, fără nici o plată, dar' durere, după-cum am auzit pe unii văietându-se, o să părăsească Bobda, mergând la altă stațiune cu vre-o 150 fl. mai mare salar.

Trist ar fi, măcar eu aș voi dacă 'l-ați lăsa să părăsească comuna, numai pentru-că află un salar mai mare; nu sute, ci mii plătește un astfel de învățător cum e dl Puticiu.

De naționalist încă am auzit, dar' îl și cunosc în câtva a fi mare, dovadă mai mare, sala de concert, toată în steaguri naționale române, apoi îmi spusese că la maiial, pe care 'l-a făcut în 9 Maiu, toți copiii vre-o 110, cu steag românesc, și au cântat marșul lui Ianeu.

Dee D-zeu poporului românesc tot astfel de învățători, care numai fală să ne facă, după-cum face și dl Puticiu Bobdenilor.

Beregsanu.

CRONICĂ.

Examene. Din Comana-inferioară, ni-se scrie cu datul de 23 Maiu st. v. următoarele: Cu tot respectul viu a vă ruga să dați loc în prețuita „Foia Poporului” unei știri frumoase. În 18 Maiu st. v. s'a ținut examenul dela școala noastră gr.-ort. rom. din Comana-inf., tractul Făgărașului, dela care ne-am depărtat mângăiați, după-ce am auzit frumoasele răspunsuri clar și respicat rostite de tinerele mlădițe ale poporului român din comuna noastră.

La acest examen au asistat: Reverendisimul domn protopop și ilustritatea sa dl inspector regesc de școale al acestui comitat, care 'și-a exprimat mulțumită deplină către mult zelul învățător, în persoana lui Moise Flitter, căruia îi servește numai spre laudă zelul seu deosebit și care poate fi luat drept un bun exemplu și de alți învățători de ai noștri.

— Ni-se scrie din Slimnic, că a treia zi de Rosalii s'a făcut examenul cu școlarii români de acolo. Copiii au răspuns bine, mulțumită harniciei învățătorului Simeon Henegariu.

— În Mogoș-Mămăligani. Examenul ținut a treia zi de Rosalii în comuna noastră Mogoș-Mămăligani a reușit peste așteptare. Întreg publicul care a luat parte a rămas mulțumit și a adus laude dlui învățător Iuliu Holder. Samuil Marienescu.

— În Lunșoara, examenul s'a ținut a doua zi de Rosalii, luând parte o mulțime de oaspeți, între cari am văzut pe dl medic Dr. Ananie Lungu, precum și alți mulți preoți și notari diu giur. După o cuvântare a domnului protopop Teodor Filip, s'a început examenul. Mai după fiecare obiect urma sau o declamație sau o cântare națională, ca să nu fie obositor pentru școlari și public, încât îți era mai mare dragul să-i ascuți. Programa era așezată între scrisorile de model. Examenul strălucit la care 'ni-s'a dat privilegiu să auzim predarea unui dialog despre marea însemnătate a învățaturii femeii române, întrerupt adese de semnele de plăcere arătate de public, care striga «să trădească Românii». Deasemenea și dialogul a reușit bine, ceea-ce slujește spre onoare harnicului nostru învățător Petru Cipou, care cu o rară străduință lucră spre înaintarea poporului.

Un participant.

În Cergăul-mare. La școala din Cergăul-mare având învățător pe dl Demetriu Ban, s'a ținut examenul în 3 Maiu, care a reușit foarte bine. S'au declamat mai multe poezii, între cari și dialogul Mărioara și Elisaveta (despre economia casnică). Sîntem mândri de învățătorul nostru. Nicolae Nartea.

— În Sâmbăta-de-sus. Astăzi în 19/31 l. c. s'a ținut examenul cu copiii din Sâmbăta-de-sus. La acest examen au luat parte toți membrii reuniunii învățătorilor din comitatul Făgărașului. Examenul a mers foarte bine; copiii au pus în uimire pe ascultători cu răspunsurile lor, au ținut mai multe declamări, cari deasemenea au reușit bine. În urmă membrii reuniunii au ținut o ședință despre rezultatul examenului și pe urmă au subscris prot. școlar cu rezultatul de foarte bun, mulțumindu-i dlui Chirion Adamoiu, învățător, pentru zelul ce 'l-a avut față de școală.

Un membru al reuniunii.

— În Veneția-de-sus. În comuna noastră Veneția-de-sus s'a ținut examenul de vară în Dumineca mare, la școala elementară gr.-or., la care toți copiii au răspuns la întrebări foarte bine. Învățător Nestor Popa.

George Șuteica.

— În *Tilișca*. Examenle din Tilișca s'au ținut în Dumineca trecută, luând parte un public numeros. Examenle peste tot au reușit foarte bine, rămânând cu toții mulțumiți. Învățătorul *Petru Iuga* și *Dumitru Iosof* și-au îndeplinit datorințele cum se și cuvine unor învățători harnici. Cât despre dl învățător *Ioan Bratu*, nu pot zice multe, de oare-ce dînsul e cunoscut ca unul dintre cei mai buni dascăli români. Cântările drăgălașilor copii au plăcut foarte mult, tot așa și declamările, ceea-ce numai spre laudă poate slujii dlor învățători din Tilișca.

X.
În *Comloșul-mare*. La examenul ținut în 1 Iunie în școala fetelor din loc, a luat parte și dl protopop din loc *Paul Miulescu*. Fetitele au răspuns bine, ear' mulțimea ce a luat parte s'a îndepărtat foarte mulțumită, ceea-ce numai imbucura poate pe domnișoara învățătoare *Aurelia Păcățianu*.

Francisc Dogariu.

*
Dr. V. Branisce — eliberat. Cu prilegiul zilei încoronării, Maiestatea Sa a eliberat din temniță 149 de osândiți pentru afțare. Între cei eliberați e și dl *Dr. Valeriu Branisce*, osândit pentru „Dreptatea“ din Timișoara, unde a fost ca întâiu redactor.

*
Prigonire. Slugile stăpânirii ungu-rești vreau să fie mai Unguri decât toți Ungurii. Obrăznicia lor merge așa de departe, încât astăzi nu ne mai dau voie nici să ne mai înecăm necazul în câte un joc două. Nu e vorba de „Călușerul“ sau de „Bătuta“, pe cari Ungurii le ved așa de cu ochi răi, ci e vorba despre o prigonire a tinerilor din *Săliște*, cari în Dumineca trecută voind a-și ține jocul îndatinat din moși strămoși, au fost împrăștiați de cătră gendarmii de acolo. Facem luători de seamă pe domnii funcționari din *Săliște*, ca să nu dea voie astorfel de călcări de lege, căci la din contră își vor atrage ura, ba chiar disprețul poporului prigonit.

*
Dl Ioan Costin, redactorul „Economului“, a fost chemat în comuna *Feleacul-săsesc* pentru punerea la cale a înființării unei tovărășii de negoț, sistem Raiffeisen. Lăudăm pe harnicii *Felecani* și le dorim izbândă deplină pe calea bună pe care au apucat.

*
Meghivó a f. évi május 19/31-én Leukusesten a Leucusest, remetei útmentei erdőben tartandó „Milleniumi-majálisra“, tisztelettel meghívja a rendezőség. Belépti-díj: tetszés szerint..... Kezdeté d. u. 2 órakor.

Aceasta este stafeta prin care învățătorul nostru înlocuitor din *Leucușești*, cu numele *Iancu Barbulescu*, chiamă pe tot omul până și pe preoții și învățătorii români, ca să iee parte la maiatul millenar. Rușine să-i fie!

Constantin Rosa, preot. Dumitru Milea.

*
Răsplata vredniciei. Din *Miche-rechiu* ni-se scrie următoarele: Preotul nostru *Nicolae Roșiu*, care de 17 ani de când păstorește comuna noastră, acum a fost ales de protopop în *Tinca*. Dînsul a reparat biserica, ni-a făcut școală nouă și frumoasă, a pus temeiul unui fond blsericesc din bucate așa încât oamenii nu mai merg la *Jidanul Weis Salamon*, care ne lua și pielea, ci la preotul. A adunat apoi vre-o 2000 fl. pe seama bisericii cari sînt depuși la „*Victoria*“ în *Arad*. Dînsul e și un econom bun, nu odată ne-a povățuit și ne-a ajutat cu mașinile d-sale. Ales fiind de protopop în *Tinca*, îi dorim vieță bună spre fericirea turmei în fruntea căruia e pus.

Teodor Păcașiu.

Credincioși tronului? O batjocură ne mai pomenită a avut loc în comuna *Tolna-Tamaș*, carea e locuită numai de Unguri. Eată și amănuntele: În 3 Maiu n. s'a pus la cale o sărbătorire a milleniului. Comitetul îndatorat cu punerea la cale a sărbării, împreună cu notarul de acolo a împrăștiat în toate părțile o știre tipărită în care se zicea, că la sărbare va veni și *Împăratul*. Apelul acesta e plin de injurături și batjocuri la adresa *Împăratului*. În ziua sărbării persoana *Împăratului* a fost înfășoșată în chip batjocuritor printr'o păpușe îmbrăcată și așezată într'un cupeu de sticlă, ear' cupeul era dus de 8 măgari pe care călăria un lacheu de curte îmbrăcat ca și Maiestatea Sa, ear' după cupeu urmau încălcate pe măgari, figuri îmbrăcate în haine de general. Se poate o mai mare batjocură decât asta?

*
Vreme grea. Din *Dealul-mare* ni-se scrie următoarele: În 28 Maiu st. n. a fost o vreme tare, o ploaie cu gheață, încât să părea o zi de iarnă. Gheața pe unele locuri a stat mai mult de 24 ore, nimicind astfel toate sămănăturile și ierburile și zdrobind nu numai rodurile pomilor, gingașe, ci chiar și frunzele de prin pomi și arbori. Gardurile au fost duse de apă, uneltele economice deasemenea și toată osteneala bieților oameni s'a dus în vînt, căci numai e nădejde să mai putem culege ceva la toamnă.

Ioan Andreica, preot gr.-cat.

*
Daruri creștinești. Pentru biserica din *Zam* au dăruit: *Ana Berar* 2 prapore în preț de 25 fl.; *Ioan Berar* 16 scaune (25 fl.); *Zoica Rafila* 2 feșnice (22 fl.); *Petru Mură* o candelă (6 fl.), pentru care li-se aduce mulțumită.

Nicolae Berar.

*
Iuda își schimbă portul. Economul *Iosif Irimia* din comuna *Vrani* ne scrie că pe acolo au început și străinii să se îndrăgească în portul românesc. Notariul public din *Oravița* s'a abătut prin *Vrani* la crotorul *Gavriil Mazarovici* și și-a tomnit vestiminte lui și la fetele lui cu cari apoi să meargă la *Budapesta*. Dînsul adică vrea să arete că și *Români* merg la tîrgul zdrențelor din *Budapesta*.

*
Încoronare și gunoii. Din *Ocnă-Sibiului* ni-se împărtășește următoarea știre: *Primăria* ungurească de aici a dat cu o zi înainte de sărbarea încoronării următoarea poruncă prin dobașul satului: „Tot omul *kitilean* să-și infunde ferestrele cu luminări și după ameazi se vinde *gunoii* satului“.

*
„Transilvania“, nr. 6, a apărut cu următorul cuprins: *Milleniul*. Internatele noastre școlare, de *Dr. Petru Șpan*. Despre *Ardea* și bogățiile lui, de *Silvestru Moldovan*. Continuitatea *Romanilor* în *Bănatul-Timișan Știință, literatură și artă*: „*Biblioteca pentru toți*“, (recenziune) de *Dr. E. Dăianu*. Premiile *Academiei-Române*. *Retorica* și carte de cetire. Școalele românești bănățene în secolul al XVIII. *F. Nansen*. *Reviste*. *Astra*: *Concurs literar*. *Ioan cav. de Pușcariu*. *Enciclopedia Română*. Partea oficială: *proce-sele verbale*. *Concurs*.

*
AVIS! La numărul acesta al foii noastre e adaus și un preț curent al prăvăliei dlui *Carol F. Fickeli*. Îndemnăm pe cetitorii noștri, ca să-l onoreze cu comande numeroase, căci dînsul e recunoscut ca un neguțător cinstit.

R Î S.

La tren.

A. De mult te așteptam, prietene. Ce-ai mai văzut și ce-ai mai auzit la *Iudapesta*?

B. Ei, multe am văzut și am auzit. Am văzut pe *Bánffy*, ba l-am și auzit zicînd, că i-ar trebui o sumuliță de bani de vr'o 10 milioane, am fost și unde îi zic ei dietă, am văzut și pe bun-de-legatul nostru *Gáll Joska*, care a zis, că n'a fi prea puțin zece milioane!

Alexandru Țepeneu.

*
Ala nu știe de glumă!

Un *Român* dete odată o palmă unui *Țigan*.

— *Noa lasă, voinicosule*, că mi-or aduce eu *ficioru*; să vedem, mi-i mai da tu mie palmă!

— *Ian adu-ți-l*, să vedem ce s'o întempla?

Și unde nu se întoarse *Țiganul* cu *Bosioc* al lui, de gîndeai, că ar de gînd să bata tot satul.

— *Cum ai cutezat tu să dai în dada, mo?*

— *Uite-așa mîi, și pliose!... îi dete și lui una.*

— *Ian mai da odată, să vedem îți da mîna?*

Românul pliose!... și a doua-oară. Da *Țiganul!* „*Hai, dado, acasă și lasă-l la păcatele. Nu vezi, că ala nu știe de glumă?*“

*

Eu nici baiu nu le-aveam.

— *Unde-ai fost, mîi Țigane?*

— *La stîna lui Colibă, Românico!*

— *Și ce-ai mâncat acolo?*

— *Lapte fert, luată urda, nu știu ce-a fost scos de mai nainte. Mi-a pus într'o cupă lungă, la vale de strungă cu șapte voinici alături. Unul le hărăia, altul le mărăia: eu nici baiu nu le-aveam.*

POSTA REDACȚIEI.

D-sale *Vasilie Grozav* în *Dorogoi*. Poesia:

Moarte, moarte unde ești

În ce parte locuiești,

Ce te faci de nu mai vii

Să mă iei dintre cei vii,

nu e de publicat. La ce să ne întristăm, când nu întristarea e pentru noi, ci veselie, căci numai ea ne dă putere de vieță, ear' nu supărarea sau desnădejdea.

D-sale *George Șiuteica*. Poți întreba la comitat. Fiecare comitat își are instrucțiunea sa deosebită.

D-sale *Ioan Bratu*. Cartea de bucate a lui *Hințescu* o poți afla la librăria „*Institutului Tipografic*“ pe lângă un preț de 1 fl. și 20 cr. porto.

D-sale *Nicolae Berar*. Când îi va veni rîndul.

D-sale *Stefan Ghilezan* în *Bobda*. A sosit prea târziu.

Abonent 5387. Fapta rușinoasă a femeii de acolo nu se poate publica. Într'un număr viitor ne vom ocupa pe larg.

D-sale *Vasile Conțig*. Dl *Părinte* te-a prevenit.

Pentru redacție și editură responsabil: *Andrieu Balteș.*

Proprietar: Pentru *T. L. Albini* sub sechestru:

V. H. Dressnandt.

LOTERIE.

Tragerea din 6 Iunie n.

Budapesta: 6 48 29 79 17

Tragerea din 10 Iunie n.

Sibiiu: 31 20 90 8 74

Tirgurile din săptămâna viitoare după căl. vechia.

Duminică, 2 Iunie: Seliște, Silvașul-de-sus, Șomcuta-mare.**Luni, 3 Iunie:** Ghierghio-Sân-Miclăuș, Orheiu (Várhely), Nagy-Bácson. 3—10. Tîrg de lână în Brașov.**Mercuri, 5 Iunie:** Baiu (Bágyon).**Joi, 6 Iunie:** Băița (Szász-Banyicza), Zlatna.**Sâmbătă, 8 Iunie:** Baia-de-Criș, 8—11. Ferihaz.**Călinarul săptămânii.**

Zilele	Călinarul vechiu	Călin. nou	Soarele
	Dum. a 3-a d. Ros., gl. 2, sft. 3.	răs. ap.	
Dum.	2 S. M. Nichifor	14 Vasilie	4 5 7 55
Luni	3 Muc. Lucian	15 Vit	4 5 7 55
Mărti	4 S. P. Mitrofan	16 Benno	4 4 7 56
Merc.	5 M. Dorotea	17 Adolf	4 4 7 56
Joi	6 Cuv. P. Visarion	18 Gervasiu	4 4 7 56
Vineri	7 Muc. Teodot	19 Iuliana	4 3 7 57
Sâmb.	8 Muc. Teodor Strat.	20 Laura	4 3 7 57

Doi învățacei

se primesc în franzelăria lui

Petru Moga,

Sibiiu, Strada Cisnădiei nr. 44.

[1526] 4—5

**„Institutul Tipografic“
din Sibiiu**

indeplinește tot felul de lucrări tipografice și îndeosebi tipărește cărți de tot felul, înștiințări de căsătorie, înștiințări de moarte, placate, bilete de vizită, conturi și blanchete de tot soiul.

Prețurile cât se poate de ieftine.

Deasemenea institutul primește în editură cărți școlare și peste tot cărți scrise anume pentru popor, precum sînt povești, snoave, poezii populare, istorioare, romane, descrieri de obiceiuri și datini, schițe istorice ori biografii scrise în limba poporului și alte deasemenea.

Fiind „Institutul Tipografic“ **avere națională**, bine ar fi, ca Români acî să se comandeze cele de lipsă, ear' nu la străini.

A apărut și se află de vînzare la „Institutul Tipografic“ din Sibiiu

GRAMATICA GERMANĂ

TEORETICĂ PRACTICĂ

de

Sava Popovici Barcianu.

Edițiunea a cincia

revidată și completată

de

Dr. Danil Popovici-Barcianu.

Această gramatică atât de bine întocmită, avînd la fine și un mic vocabular german-român costă numai 1 fl. 40 cr. plus 10 cr. porto.

Coase de tigae, fer vërsat, oțel

de cele mai bune, și pe felelat

Lungimea: 70 75 80 85 90 ctm.

1 dărab fl. —.80 —.80 1.— 1.— 1.—

Ori-ce coasă vëndută la mine **pe felelat**, care nu corespunde, se primește înapoi, sau se schimbă chiar și când ar fi fost bătută sau folosită. [1431] 4—

Pentru fiecare coasă se dă și o așa numită hârtie de felelat.

La cumpărarea deodată alor 10 bucăți se dă una de bașca pe deasupra.

C. F. JICKELI,
prăvălie de fer, Sibiiu, Piața-mică.

Gichtfluidul lui [1794] 39—40

De mulți ani probat ca leac de casă, care alină durerile. Fricțiuni întăritoare înainte și după ture mari. Prețul unui flacon 1/4 fl. 1 v. a.; flacon 1/2 60 cr. v. a.

Deposit principal: Apoteca cercuală Korneuburg I. Viena.

Se poate căpăta în toate farmaciile. Se observă cu atențiune marca și se se ceară exclusiv Gichtfluidul lui **KWIZDA**

Banca generală de asigurare**„TRANSILVANIA“**

ÎN SIBIIU.

fundată în anul 1868 [803] 28—

asigurază prelungă condițiunile cele mai favorabile:

- în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobilii etc.
- pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitale pe casul morții și pentru termine fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Despăgubiri pentru daune cauzate prin foc	Sume asigurate pe viață
în a. 1869—1892 fl. 954,106.—	în a. 1870—1892 fl. 754,999.32
în a. 1893 „ 34,925.85	în a. 1893 „ 53,119.28
în a. 1894 „ 56,333.20	în a. 1894 „ 59,659.—
în a. 1895 „ 50,463.35	în a. 1895 „ 66,862.11
Suma fl. 1.095,828.40	Suma fl. 934,639.71

2,030.468 fl. 11 cr.

Conform bilanțului pentru 1895 fondurile de rezervă și garanție se urcă la **960.343 fl. 42 cr.**

Prospecte și formulare se dau gratis.

Deslușiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiiu, (Strada Cisnădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov (H. Hermann), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

Anunt.

Curatorul bisericii române greco-catolice din comuna **Felfalēu** tractul Reghinului-săsesc, face cunoscut P. T. P., că edificându-și românii gr.-cat. biserică nouă din materiale solid, biserica veche de lemn, pe lângă un preț moderat, bucuros o ar da altei comunități spre a o folosi ca biserică și pe mai departe.

A se adresa la curatorul gr.-cat în Felfalēn posta ultima Sz.-Régen.

[1569] 1—1

Abonentul nr. 838.

Se caută pentru moara „**Pricăia**“ din Bocșa-română, cottul Caraș Severin

un morar,

care totodată și ca „**mașinist**“ se poate prevedea lucrul de mașină. Moara se mină și cu apă și cu foc.

Venitul morarului este: 10% din venitul morii, pâne liberă pentru familie și dreptul de a-și îngrășa 2 porci din venitul morii. De oare-ce mai toți măcinătorii sânt Români, m'aș bucura dacă și reflectanții la acest post ar fi Români, în lipsa reflectanților români. se cere dela alți reflectanți cunoașterea limbii române.

Amănunte și deslușiri mai detaliate comunică proprietarul morii **Constantin Morariu** în Bocșa-română, stațunea postală și gară.

Insinuările se se facă la proprietarul morii până în 10/22 Iunie a. c., de oare-ce în serviciul morii poate intra în 18/10 Iunie a. c.

[1560] 2—5

Constantin Morariu,
proprietar.

Marfă gata după plăcere.

Lucru solid, bun și durabil.

Constantin Dragoș,

măiestru pantofar,

Sibiu, strada Măcelarilor 37,

recomandă onoratului p. t. public, că în lucrătoarea sa de păpucărie efectuește tot felul de încălțăminte pentru domni, dame și copii, precum și tot felul de reparaturi, cu prețurile cele mai moderate, oferind totodată spre mulțumirea tuturor marfă solidă și prompt executată.

[1574] 2—12

Comandele se efectuesc întele.

Prețuri foarte ieftine.

„VICTORIA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMÍ, SOCIETATE PE ACȚII

Sediul: ARAD, casa proprie, calea Archiducele Iosif nr. 2.

Întemeiată la 1887.

Capital de acții fl. 300.000. Fond de rezervă fl. 90.000.

Depuneri fl. 900.000. Circulația anuală fl. 10,000.000.

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește 5% interese fără privire la terminul de abzicere.

Dare de venit după interese încă o solvește institutul separat.

După starea cassei, depuneri până la fl. 1000 se restituiesc îndată la prezentarea libelului fără abzicere.

Depuneri se pot face și prin postă și se efectuesc momentan după sosirea comandei.

Direcțiunea institutului.

[397] 13—25

Fabrică de casse.

Am onorul a aduce la cunoștința p. t. publicului, că am mărit atelierul meu și am arangiat o fabrică de casse.

Spre încredințare, că furnizez numai marfă bună și frumoasă, servească împregiurarea, că vând casse fabricate exclusiv numai de mine, și stă în voea fiecărui a se convinge cu privilegiul comandelor în atelier despre bunătatea materialului și conștientiositatea executării.

Încredințând p. t. publicul pe deplin, că atât la cassele noue cât și la reparaturi și deschideri voi face cele mai ieftine prețuri și voi executa în cel mai conștientios mod toate comandele, semnez în speranța unei clientele binevoitoare

[950] 12—

cu distinsă stimă

Gustav Moess,

strada Poplăcii-mare Nr. 8.

Comunelor bisericesti și politice li-se acoardă și plățirea în rate.